

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXXX. De possessione beneficii viuo resignante capienda, & quod
attendatur Data appulsus Cursoris ad Urbem in beneficiis Galliæ. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

Qu. & Ref. benef. Pars III. Cap. CXXX. 19

& de clausula, ex alterius cujuscumque persona.

SUMMARIVM.

1. Intra quod tempus ex regis ordinationibus possessio beneficii resignati capienda sit.
2. In beneficiis Gallia attenditur data illius temporis quo cursor appulit Romam: & sub eo tempore expediuntur date.
3. Beneficium non vacat per resignationem, sed per obitum, si resignatarius non fuerit adeptus possessionem vivente illo, qui resignavit in favorem alterius.
4. Patronus Ecclesiasticus privatur pro illa vice jure presentandi, si indignum presentaverit, vel minus idoneum.
5. Patroni laici possunt cum aliis de presentare, si minus idoneum presentaverint, dummodo defectus non sit super idoneitate requisita in fundatione.
6. Limitatur ut non procedat, si presentatio indigni indigne criminosa fuerit scienter facta.
7. Idem dicendum, si laicus fuerit presentatus ad beneficium scienter.
8. Presentatio facta de Clerico qui habet aliquem defectum est valida, si facta fuerit sub conditione obtinenda dispensationis.
9. Si plures fuerint patroni, illi qui non consenserunt presentationi indigni, non privantur jure presentandi pro illa vice.
10. Impetratio beneficii est valida, quamvis alius quam verus vacationis modus fuerit expressus, propter clausulas que solent apponi in supplicationibus.
11. Beneficium resignantis in favorem, vacat per obitum resignantis, si resignatarius non fuerit adeptus possessionem vivente resignante.
12. Regula Cancellarie 46. non observatur in Gallia.
13. De jure communi sufficit narrare in genere quod beneficium vacet.
14. Quomodo differant inter se vacatio de jure, & vacatio de facto.
15. Nullo vacationis modo expresso, omnis vacandi modus continetur.
16. Fallit in impetratione gratia si neutri, in qua certus vacationis modus exprimendus est.
17. Clausula quovis modo, respicit beneficium, & non personam: ideo adicienda est clausula, & ex alterius cujuscumque persona.
18. Clausula quovis modo, comprehendit etiam vacationem per obitum.

Varia & diversæ impetrationes cujusdam beneficii sibi in diocesi Vivariensi factæ fuerunt, ex quibus magna lis, & involutio oriebatur; siquidem in primis quæstio erat de impetratione facta in curia Romana ab eo, qui intra legitima tempora possessionem adeptus non fuerat. *Secundò*, agebatur de alio qui post obitum resignantis à patrono Ecclesiastico fuerat presentatus: *Tertiò*, comparebat quidam alius, qui post obitum resignatarii illud idem beneficium impetraverat: certo modo, tam ob defectum adeptæ possessionis, quam ob nullitatem presentationis factæ per patronum Ecclesiasticum; qui quidè certomodarius jus suum confirmare prætendebat, mediante quadam concordia inita cum eo, qui jus habebat à resignante, quæ concordia fuerat à Summo Pontifice confirmata sub reservatio-

ne pensionis 80. librarum in favorem dicti impetrantis certo modo.

Verum, quia dictus resignatarius vita functus fuerat intra tres menses à die concordati, nondum capta possessione in vim hujus novi juris; successit quarta difficultas, videlicet ex eo quod supervenerat quartus impetrans ad præsentationem dicti patroni Ecclesiastici, prætendens beneficium vacare per obitum dicti resignatarii.

Videndum igitur est primò, utrum dictus resignatarius esset fundatus, non capta possessione, nisi post septimum mensem à die datæ, & post obitum resignatarii.

Secundò, utrum respiciendum sit tempus datæ supplicationis, an verò tempus quo expeditionarius recipit epistolas, instructiones, & scripturas necessarias pro expeditione.

Tertiò, utrum mors resignatarii superveniens ante adeptam possessionem, eidem resignatario nocere possit.

Quartò, utrum patronus Ecclesiasticus ceciderit è jure suo, saltem pro illa vice, ob factam præsentationem personæ incapax.

Quintò, utrum impetratio illa certo modo, subsistere possit sub ea forma, sub qua facta reperitur.

Sextò, utrum impetratio posterior facta per obitum resignantis, possit nocere dicto impetranti certo modo.

Septimò, utrum mors resignatarii superveniens post trimestre à die dicti concordati, præjudicare possit dicto impetranti certo modo.

Octavò, utrum reservatio pensionis facta in favorem dicti certomodarii, subsistere possit, aut utrum ipse possit remanere in sua possessione, aut illam recuperare, attento quod dictus transgens, & respectivè resignatarius, nunquam accepit possessionem dicti beneficii.

Pro clariori explicatione dictarum difficultatum, singula capita separatim exponenda sunt: Et primò quidem advertendum est, quod ex edictis Regiis, & nominatim ex ordinatione facta anno 1639. constitutum fuerat, quod si possessio beneficii non fuisset capta infra sex menses, & registrata intra duos dies integros ante obitum resignantis, beneficium vacabat per obitum ipsius resignantis; & sic perinde erat ac si resignatio facta non fuisset: quod tamen deinde correctum fuit per declarationem anni 1647. art. 14. per quam fuit ordinatum, quod quilibet resignatarius teneretur capere possessionem beneficii resignati intra triennium, vivente dicto resignante; alioquin lapso dicto tempore, resignationes omnes, etiam admittæ in Curia Romana, nullæ & invalidæ declarantur.

Vnde sequitur, quod cum resignatarius iste, vivente resignante nunquam possessionem adeptus fuerit, illius resignatio nulla & invalida remanet, dictusque resignatarius omni & quocunque jure sibi competenti destitutus est; cum beneficium non amplius vacet per resignationem, sed dumtaxat per obitum resignantis: & sic expedita est prima difficultas.

Secundæ verò quæstionis resolutio non erit difficilis, inspecta observatione inviolabili omnium Curiarum Gallia, in quibus non inspicitur data supplicationis, sed potius tempus, dies, & hora, quibus cursor missus ad Urbem appulit: quod speciale esse Gallia privilegium testatur Additio ad Louet. *littera M. num. 10. colum. 4. versic. car les François ont ce privilege: & littera B. n. 13.* Et in effectu statim ubi cursores appulerunt Romam, sollicita-

20 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

totes Galli deferunt ad Datarium Urbis rotulum, seu listam suarum expeditionum, quas Datarium registrare solet sub illa eadem die; dummodò deferantur ante horam mediæ noctis: quod tamen non eadem ratione observatur in beneficiis aliarum Nationum, in quibus data non deferuntur, nisi postquam expeditio visa fuerit per Officiarios, & remissa in manibus Datarii, ut testatur Pithæus in *lib. de privil. Eccles. Gallican. c. 21. tit. de probationibus*.

3 Tertiæ difficultatis resolutio dependet ex traditis in primo capite, videlicet quod cum possessio capta non fuerit vivente resignante, beneficium vacat per obitum resignantis, atque ita resignatio remanet sine effectu; cum incompatible sit, ut idem beneficium eodem tempore sit vacans per resignationem, & per obitum.

4 Ad quartam quæstionem responderetur, eum qui scienter præsentavit indignum, privati jure suo: quia patroni Ecclesiastici dicuntur eligere, & ideo sicut eligentes, ita & ipse patronus Ecclesiasticus, si inhabilem, vel non idoneum præsentaverit, privatur jure præsentandi pro illa vice: per text. in *cap. cum in cunctis 7. §. final. de elect. probatur etiam per textum & Gloss. in cap. cum vos 4. de offic. ordinar.*

5 & ibi DD. ¶ Patroni vero laici, vel Clerici ratione proprii patrimonii si minus idoneum præsentent, possunt alium idoneum cumulativè præsentare, dummodò defectus nō sit super idoneitate requisita in fundatione, quia patronus laicus illam non servando videtur delinquere & abuti jure fundatoris, ut fusiùs explicat Vivian. *de jure patronat. lib. 6. cap. 7. num. 67. & seqq.* ¶ Nisi tamen tales patroni laici scienter præsentaverint indignum indignitate criminosa, tunc enim privantur pro illa vice: ut per Vivian. *ibid. n. 71.*

6 Veluti si scienter fuerit præsentatus laicus, qui dicitur indignus: *cap. cum adeo, de rescriptis.* ¶ Valeret tamen præsentatio facta de Clerico, qui habet aliquem defectum, si fiat sub conditione obtinendæ dispensationis à Papa, ut decisum est apud Seraphinum *decis. 1173. num. 1. & 2.* ¶ Quod si plures fuerint patroni, & aliqui non consentiant præsentationi factæ de indigno, tales non consentientes non privantur jure præsentandi pro illa vice: ut testatur Vivianus *dicto lib. 6. cap. 7. num. 75. versic. Adde prædictis.*

10 Resolutio quintæ quæstionis dependebat ex lectura provisionum: nihilominus tamen, generaliter loquendo, videtur dicendum, impetrationem certo modo, validam esse adversus resignatarium, qui nullum jus habebat, stante maxime nullitate allegata præsentationis factæ per patronum Ecclesiasticum. Quia cum soleant in impetrationibus apponi clausulæ, si per obitum dicti resignantis, si per alio quovis modo vacet; ideo impetratio erit valida, quamvis modus alius vacandi fuisset expressus, ut per Rebuff. in *forma signature, in verbo, si per præmissis.*

11 Et per eandem rationem resolvenda est sexta quæstio: quia sufficit quod in supplicatione obtentata per certomodarium, modus vocationis per obitum fuerit expressus saltem tacitè, in vim clausularum in supplicatione appositarum, quæ reddunt dictum impetrantem certo modo fundatum adversus impetrantem per obitum posteriorem in data; quibus clausulis deficientibus, impetrans posterior esset præferendus, uti impetrans per verum vacationis modum; cum, ut dictum est, beneficium non alio modo vacaret, quam per obitum resignantis: præsertim si resignatio (prout in Curia Romana

fieri solet) facta fuerit cum clausula in *favorem, & non alias*: quia propter dictam clausulam jus remanet apud resignantem, donec resignatarius acciperit possessionem; quam si non fuerit adeptus, & ante illius adeptionem mortuus fuerit, & postea resignans moriatur post obitum resignatarii, beneficium vacat per obitum ipsius resignantis, & per consequens vacatio per obitum est verus vacationis modus: Rebuff. in *praxi, tit. de resignat. c. 1. num. 18. Dixi in primo tomo quæst. benefic. part. 2. cap. 4. §. 7. num. 3. versic. & quod resignatarius, uti plures retuli.*

Ad septimam & ultimam quæstionem responderetur, quod impetrans certo modo non potest fundare jus suum super cessione sibi facta per dictum resignatarium, cui cum nullum jus competere non poterat, ex vulgata juris regula, dare quod non habebat: sed debet præcipuè niti proprio jure, propter impetrationem ab ipso factam, & clausulas in ea contentas comprehendentes vacationem per obitum resignantis. ¶ Licet enim ex *regula Cancellaria* 46. non valeat impetratio beneficii facta per modum in Cancellaria exprimentum, sed debeat impetratio fieri cum expressione certi modi vacationis, ad evitandam incertitudinem: ¶ Tamen ex *dispositio* 11 sitione juris communis, quod observatur in Gallis, sufficit ut exprimat in genere beneficium vacare, absque expressione alicujus certi modi vacationis: ut notat Lapus *allegat. 6. num. 5. Lotter. de beneficiaria, lib. 3. quæst. 8. n. 19.* ¶ ubi ostendit diffinitionem inter vacationem de jure, & de facto: Menoc. *de arbitrar. cas. 201. n. 100.* ¶ ubi ostendit, nullo vacationis modo expresso, omnem vacandi modum contineri: quod tamen limitat *num. 101. & 102.* cum non habeat, quando impetratur totum gratiæ Si neutri; tunc enim vacationis modus exprimentus est, ut bene explicat Selva in *tratt. de beneficiis, part. 3. quæst. 12. num. 21. versic. 15 quatuor.* ubi hoc fusiùs explicatur. Et supradicta maxime procedunt, si in supplicatione apposita fuerit clausula generalis, & alias quocumque modo vacet: nam eo casu impetratio erit valida, si exprimat certum modum vacationis, quia tunc vigore illius clausulæ generalis comprehenditur omnis modus vacationis: ut dicit antiquus Glossator *ad dictam regulam 46.* ¶ Sed quia dubitari potest utrum illa clausula sit sufficiens ad validandam impetrationem, quando beneficium vacat ex persona alterius, quam illius, quo dictum est; quia illa clausula generalis, quocumque modo, respicit beneficium, & non personam; ideo solet apponi alia clausula, aut alterius cujuscumque personæ, quæ reddit validam gratiam, quamvis beneficium vacaret ex persona alterius, quam illius, de quo narratum est: ut bene ostendit Selva *dicto lib. 3. quæst. 12. num. 21. versic. Decimaquinta quatuor limit. 5.*

Et quod dicta clausula quocumque modo vacet, sit valida, & comprehendat omne genus vacationis, etiam per obitum, docet Rebuff. *conf. 73. & super Concordatis, in tit. forme mandati Apostol. in verbo, immo datus, versic. Intellige prædicta.* Præferetur igitur, qui impetravit certo modo, ceteris omnibus posterioribus impetrantibus beneficium uti vacans per obitum, quia impetratio facta certo modo, quæ est anterior, comprehendit etiam modum vacationis per obitum, ex supradictis, & ex notatis per Garc. *de beneficiis, part. 1. cap. 1. num. 4.* Præferetur etiam provisio ad præsentationem patroni, qui cum sit Ecclesiasticus, functus est officio suo, & exclusus ab ulteriori præsentatione, per præsentationem factam

Qu. & Res. benef. Pars III. Cap. CXXXI. 21

persona incapaci, ut supra ostensum fuit, & per consequens valida etiam erit reservatio penſionis in ejus favorem facta, & à Summo Pontifice confirmata, poteritque vigore provisionum, de quibus facta fuit mentio, capi poſſeſſio, vel ſi capta jam fuerit, confirmari.

CAPVT CXXXI.

De conſtitutione cujuſdam Ordinis Religioſi, quod uno, aut duobus Definitoribus abſentibus, Procurator generalis, & eo abſente alii Definitoribus ſubrogentur. Quid ſi Procurator generalis non fuerit abſens, ſed mortuus, utrum caſus mortis, & abſentia equiparentur. Generales Ordinum an poſſint leges in Ordine condere, aut conſtitutiones dubias declarare. De electione facta ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi. Quod occulte cenſuris irretitus, ſit eligibilis.

S Y M M A R I U M.

1. Conſtitutio loquens de caſu abſentia alicujus electoris, habet etiam locum in caſu mortis illius.
2. Obſervantia declarat conſtitutionem dubiam, abſque eo quod ſit opus recurrere ad præſcriptionem.
3. Generales Ordinum poſſunt condere generales in Ordine, & multo magis conſtitutiones dubias declarare.
4. Electio facta per eum, qui eſt in poſſeſſione eligendi, eſt valida; quamvis in illo jure fundatus non eſſet.
5. Fructus ſpectant ad bonæ fidei poſſeſſorem, quamvis verè dominus non ſit.
6. Preſentatus ab eo, qui eſt in quaſi poſſeſſione præſentandi, inſtituendus eſt; licet præſentans non eſſet fundatus in illo jure.
7. Qui incurrit excommunicationem occultam, eſt eligibilis, quamvis poſtea impedimentum excommunicationis detegatur.
8. Geſta per Superiorem ſunt valida, quamvis licitum ejus ſit occultum, vel revocatio illius nondum in notitiam deducta.
9. Episcopos occultè excommunicatos ſi conſerant neſcium, collatio eſt valida.
10. Si appellatum fuerit ab electione, talis appellatio tanquam extrajudicialis non impedit quin electus capiat poſſeſſionem.

IN celeberrimo quodam Religioſorum Ordine conſtitutum eſt, quod in Definitorio generali bis in anno celebrando (quod ordinatum vocant) ſi unus vel duo Definitores abſint, tali caſu Procurator generalis, vel eo abſente alius, ſeu alii, ſi plures fuerint Definitores, illorum loco ſubſtituantur.

Mortuo uno ex quinque Definitoribus antequam advenſſet tempus Definitorii, ſeu Capituli generalis provincia, quod quolibet triennio celebrari ſolet, alii quatuor Definitores ſuperſtites conveniunt; & ad alterius Definitoris deputationem proceſſerunt, & Reverendum Patrem Priorem con-

ventus Sanctæ Anaſtaſie in Definitorum elegerunt; Patres Definitores congregati elegerunt in Priorem Sanctæ Anaſtaſie in locum novi Definitoris Reverendum Patrem Iulianum, Priorem Sancti Ioannis, & in hujus locum R. Patrem Bernardum, ſtante remuneratione dicti Patris Iuliani.

Super quibus dubitatum fuit, utrum Capitulum provinciale fuerit poſtea legitime congregatum, interveniente Procuratore generali tanquam Definitori; cum tamen allegentur quædam conſtitutiones Ordinis volentes ipſum non poſſe exercere officium Definitoris, niſi ad hoc per ſecreta ſuffragia fuerit à reliquis Definitoribus electus.

Secundò dubitatum fuit, utrum electiones, & conſeſſiones, omniaque geſta in capitulo provinciali, ſint nulla; etiam poſito quod dictus R. Pater Procurator generalis non debuerit officium Definitoris exercere.

Tertiò, utrum electio R. Patris Iſidori in ſocium conventus Sancti Sebaſtiani ſit valida, ſuppoſito quod fuerit irretitus aliqua cenſura non probata, quæ tamen poſtea probari poſſit.

Quartò, utrum electiones, & proceſſus factæ poſt appellationem quorundam ex Patribus, qui receſſerunt à Capitulo, declarantes ſe nolle illi aſſiſtere, ſint nullæ, & attentatoriæ.

Ad quas difficultates ſingulariter reſpondendo, ſecundum ea quæ proponuntur ſuper interpretatione dictarum conſtitutionum, concludendum eſt, nullam fieri debere differentiam inter caſum mortis, & abſentia; in utroque conſtitutio quæ mandat ut Procurator generalis interveniat ſine alia electione in locum Definitoris abſentis, effectum quoque fortiri debeat in caſum mortis; quia non eſt novum in jure, quod Statutum loquens de caſu abſentia, locum etiam habeat in caſu mortis; mortui enim ſunt abſentes, quia nullibi ſunt, ut dicit Archidiaconus in cap. ſi delegatus, n. 1. de officio delegati, in 6. & abſentia ob mortem, eſt abſentia perpetua: ut notat Geminianus in d. cap. ſi delegatus, n. 2. ubi loquitur in terminis ſtatuti loquentis de abſentia: & faciunt tradita per Menoch. conf. 52. n. 76. ubi loquitur de eo, qui deputatus eſt abſente Episcopo, quod ejus ſubrogario habeat locum eo mortuo.

Cum igitur per conſtitutionem prædictam Procurator generalis omnino in caſu abſentia intervenire debeat in Definitorio, etiam nullis adhibitis ſuffragiis, quæ per conſtitutionem non requiruntur; ſequitur congregationem Capituli provincialis ex hoc capite non poſſe de nullitate argui: cum facta fuerit ſervata forma dictæ conſtitutionis.

Sed poſito quod aliqua alia addeſſet conſtitutio, quæ hanc veritatem dubiam & obſcuram redderet, plures aliæ concurrunt circumſtantia pro validitate congregationis capitularis.

Primò obſervantia conſtitutionis interpretativa, cum ſupponatur bis, & ter ſic fuiſſe præſtatam, ut Procurator generalis in locum demortui Definitoris interveniret: quæ quidem obſervantia eſt vera interpres cujuſlibet conſtitutionis: cap. cum dilectus 8. de conſuetudine, Craver. conf. 101. n. 4. adeo ut non ſit opus præſcriptione; ſed ſufficiat ita fuiſſe obſervatum per duos, vel tres actus: Decius in cap. Cum M. Ferrarien. colum. 2. verſic. ex ſupradictis, de conſtit. Menoch. conf. 21. num. 16. & in qualibet re dubia ſemper ad conſuetudinem recurrendum eſt, cap. 1. cum Gloſſa in verbo Episcopus, 60. diſtinct. Abb. in cap. cum in cunctis, §. inferiora, n. 11. in fine, de elect. Mantie. decif. 129. n. 3.

Secundò eſt declaratio R. Patris Generalis, qui